

Plan för extraordinära händelser i Värmdö kommun

1 Krisledning vid extraordinära händelser

Enligt lag (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap ska det finnas en krisledningsnämnd för att fullgöra uppgifter under extraordinära händelser i fredstid i kommuner och landsting.

Krisledningsnämnden får av ovan nämnda lag fatta beslut om att överta hela eller delar av verksamhetsområden från övriga nämnder i kommunen i den utsträckning som är nödvändig med hänsyn till den extraordinära händelsens art och omfattning.

I kommunens tjänstemannaorganisation ska det finnas en krisledning som genomför den operativa krisledningen. En extraordinär händelse definieras som en händelse som:

1. avviker från det normala
2. innebär allvarliga störningar i viktiga samhällsfunktioner eller överhängande risk för sådana
3. kräver skyndsamma insatser av kommunen

Enligt 2 kap. 1 § lag om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap ska kommuner för varje ny mandatperiod fastställa en plan för hur extraordinära händelser hanteras.

1.1 Planens syfte

Detta är kommunen övergripande plan och riktlinje för verksamheten under extraordinära händelser och vid höjd beredskap. Syftet är att effektivt kunna samordna de kommunala ledningsinsatserna vid en extraordinär händelse. Kommunen ska vara förberedd på att kunna svara för sin normala samhällsviktiga verksamhet under dessa omständigheter.

2 Målsättning och ansvar

Kommunen ska ha god kunskap om de risker och sårbarheter som kan inverka på kommunens samhällsviktiga verksamheter. Konsekvenserna för de olika verksamheterna ska ha analyserats. Kommunen ska ha en plan för hur risker och sårbarheter ska undanröjas eller minskas. Kommunen ska också ha en plan för hur den ska hantera konsekvenserna av en extraordinär händelse. Kommunen ska ha en god förmåga att hantera en extraordinär

Bakomliggande lagstiftning

Detta styrdokument beslutas av <Ange beslutsforum i fullständig form>, och beslutas med stöd av <Ange lagstödet i fullständig form> .

Uppföljning och uppdatering

<Ange Ansvarig enhet> ansvarar för uppföljning och uppdatering av detta styrdokument.

händelse. Kommunen ska kunna vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa samhällsviktig verksamhet samt kunna ge kommuninvånare och media tillräcklig och korrekt information om händelsen. Kommunen ska verka för en god samordning av all krishantering i det förberedande arbetet vid en extraordinär händelse eller höjd beredskap.

2.1 Geografiskt områdesansvar

Kommunens geografiska områdesansvar innebär att kommunen ska:

- Ha en samlad analys av sådana risker och sårbarheter som i kommunens geografiska område leda till en extraordinär händelse och göra denna känd för berörda aktörer.
- Vara sammankallande för ett krishanteringsråd eller motsvarande, för de lokala krisaktörerna.
- Verka för att information till allmänheten vid extraordinär händelse samordnas.
- Kunna lämna samlad information till länsstyrelsen om läget i kommunen i fråga om risker och sårbarhet.

2.2 Kommunens ansvar vid en extraordinär händelse i fredstid

Kommunen ska ha en förmåga att under störda förhållanden hantera och lindra konsekvenserna av en extraordinär händelse i fredstid. Verksamhetsområdena ska ha följande inriktningsmål:

- Kommunen ska ha en omedelbar förmåga att leda och samordna verksamheten i kommunen. Funktionerna ska kunna upprätthållas under en längre tid.
- Viktig och korrekt information ska snabbt kunna ges till allmänhet, berörda verksamheter och myndigheter.
- Kommunen ska i största möjliga mån fungera enligt sin ordinarie organisation och svara för sin normala samhällsviktiga verksamhet.
- Kommunen ska kunna bistå sina grannkommuner och andra närliggande kommuner med hjälp vid hanteringen av en extraordinär händelse.

Bakomliggande lagstiftning

Detta styrdokument beslutas av <Ange beslutsforum i fullständig form>, och beslutas med stöd av <Ange lagstödet i fullständig form> .

Uppföljning och uppdatering

<Ange Ansvarig enhet> ansvarar för uppföljning och uppdatering av detta styrdokument.

2.3 Kommunens ansvar vid höjd beredskap

Kommunen ska ha en godtagbar förmåga att upprätthålla viktiga samhällsfunktioner samt bedriva eller genomföra viss verksamhet utöver det normala i rådande säkerhetspolitiska omvärldsläge.

3 Krisledningsorganisation

Så långt det är möjligt ska kommunens organisation vara densamma vid en kris som i normalläge. Vid en extraordinär händelse aktiveras den centrala operativa krisledningsgruppen samt krisledningsnämnd. I nivån nedanför extraordinär händelse är tre principer centrala för hantering av störningar och kriser:

- *Ansvarsprincipen* innebär att den som har ansvar för en verksamhet också ansvarar vid en krissituation.
- *Likhetsprincipen* innebär att en verksamhets organisation och lokalisering så långt som möjligt ska bibehållas vid en kris.
- *Närhetsprincipen* innebär att krisen ska hanteras så nära de berörda som möjligt. Den instans som är närmast ansvarig ska svara för ledning av de åtgärder som krävs för att kunna hantera händelsen på effektivt sätt.

3.1 Krisorganisationsstruktur

Vid en extraordinär händelse lyfts krishanteringen till krisledningsnämnd och krisledningsgrupp som samordnar och operativt leder arbetet. I Värmdö kommun organiseras denna krisledning i tre nivåer:

1	Krisledningsnämnd	Politisk ledning
2	Krisledningsgrupp	Operativ ledning
3	Krisledning sektorsvis	Krisledning inom respektive verksamhetsområde

Bakomliggande lagstiftning

Detta styrdokument beslutas av <Ange beslutsforum i fullständig form>, och beslutas med stöd av <Ange lagstödet i fullständig form> .

Uppföljning och uppdatering

<Ange Ansvarig enhet> ansvarar för uppföljning och uppdatering av detta styrdokument.

3.2 Krisledningsnämndens uppgifter

Kommunfullmäktige fastställer genom reglemente vilken nämnd som utgör krisledningsnämnd enligt lagen (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap.

Krisledningsnämnden har till uppgift att:

- Tolka kommunens roll och bedöma den aktuella situationen
- Besluta i principiella frågor
- Besluta om omfördelning av kommunens resurser
- Vid behov begära bistånd utifrån

3.3 Kommunens krisledningsgrupps uppgifter

Krisledningsgruppen organiseras under kommundirektören med de resurser som finns i kommunledningsgruppen. Uppgiften för gruppen är att leda kommunens operativa krisledning utifrån vad som erfordras med hänsyn till händelsens art och omfattning. När den kommunala krisledningen organiseras så övertar den samtliga befogenheter i kommunförvaltningen som krävs för att genomföra den operativa krisledningen. Krisledningsgruppen bedömer behovet av att initiera särskilda psykologiska insatser för psykologiskt och socialt omhändertagande (POSOM).

Om krisledningsnämnden sammankallas har krisledningsgruppen till uppgift att bereda kommundirektörens förslag till krisledningsnämnden avseende de politiska beslut som situationen kräver samt fortlöpande informera nämnden om händelseutvecklingen.

3.4 Krisledning inom sektorer

Krisledning på sektorsnivå ska vid extraordinära händelser kunna organiseras för att leda och hantera kriser inom dess olika verksamhetsområden. Berörda chefer ansvarar för att krisledningsplaner upprättas och uppdateras.

4 Kriskommunikation

Vid en kris är det av central betydelse att invanda och fungerande informationsvägar används i så hög utsträckning som möjligt. Dessa kommer sannolikt att behöva

Bakomliggande lagstiftning

Detta styrdokument beslutas av <Ange beslutsforum i fullständig form>, och beslutas med stöd av <Ange lagstödet i fullständig form> .

Uppföljning och uppdatering

<Ange Ansvarig enhet> ansvarar för uppföljning och uppdatering av detta styrdokument.

kompletteras med ytterligare kanaler för att säkerställa att så många som möjligt kan nås så snabbt som möjligt. Detta för att kunna begränsa krisens konsekvenser och spridning.

4.1 Psykiskt och socialt omhändertagande (POSOM)

I samband med en särskild händelse kan det finnas behov av att kunna organisera ett psykiskt och socialt omhändertagande av de människor som direkt eller indirekt drabbats av händelsen. För denna uppgift finns i Värmdö kommun en s.k. POSOM-grupp. I Värmdö kommun ansvarar socialtjänsten för POSOM-gruppens verksamhet. Begäran om stöd av gruppen lämnas av berörda krisledning och beslut om insats fattas av sektorschefen eller kommundirektören.

4.2 Lokaler

För att en effektiv krisledning ska kunna bedrivas måste den ha ändamålsenliga lokaler. Dessa bör vara iordningställda eller vara möjliga att snabbt utrustas och anpassas för uppgiften. Det bör även som komplement finnas en reservlokal då ordinarie lokal inte kan användas. Detta gäller alla nivåer i krisledningen.

4.3 Utrustning

För att kunna bedriva en effektiv och störningsfri krisledning ska modern teknik utnyttjas i första hand. Denna ska kompletteras med annan teknik för att inte drabbas av systemnedgångar eller tekniska fel.

4.4 Bemanning

En krisledning är inte bemannad förrän organisationens befattningar besatts med personal. Eftersom en krisledningsorganisation måste kunna fungera dygnet runt och året runt så måste en sådan bemanning ses över i samband med nyanställningar, tjänstledigheter, sjukskrivningar samt semester.

4.5 Uthållighet

I krisens natur ingår att den inte är förutsägbar varken till längd eller omfattning. Detta innebär att behov kan uppstå avseende både förstärkningar av personal,

Bakomliggande lagstiftning

Detta styrdokument beslutas av <Ange beslutsforum i fullständig form>, och beslutas med stöd av <Ange lagstödet i fullständig form> .

Uppföljning och uppdatering

<Ange Ansvarig enhet> ansvarar för uppföljning och uppdatering av detta styrdokument.

respektive kunna skapa fungerande avlösningar för tjänstgörande personal.

4.6 Kommunikatör i beredskap

Värmdö kommun säkerställer att kommunen nås dygnet runt, året runt via en Kommunikatör i beredskap (KiB). KiB har till uppgift att överväga larmad händelses status och utifrån det upprätta relevanta kontakter.

4.7 Larmlistor

För att underlätta larmning av personal som ingår i krisledningsorganisationen upprättas särskilda larmlistor. Dessa uppdateras inför större helger och ledigheter.

5 Utbildning och övning

Ingen beredskap för krisledning fungerar fullt ut förrän den är implementerad hos de som berörs av den. I samband med fastställandet av den operativa delen av plan för extraordinära händelser bör fastställas en översiktlig plan för hur utbildnings- och övningsverksamheten ska se ut för resterande delen av mandatperioden. Denna plan bör inte vara mer detaljerad än verksamhetsdel, kvartal och år.

I kommunens ordinarie verksamhetsplanering ska utbildning och andra åtgärder som involverar berörda befattningshavare prioriteras så att dessa ges möjlighet att delta.

6 När krisen kommer – beslut om extraordinär händelse

Om en allvarlig händelse inträffar så fattar kommunstyrelsens ordförande eller den denne utser, beslut om att detta är en extraordinär händelse och om krisledningsnämnden ska träda i kraft.

Om så sker ska kommundirektören snarast fatta beslut om att den kommunala krisledningsfunktionen ska aktiveras för att kunna genomföra den operativa ledningen av verksamheten.

Även vid en allvarlig händelse som av kommunstyrelsens ordförande inte bedöms som en extraordinär händelse, kan kommundirektören fatta beslut om att den kommunala krisledningen ska genomföra den operativa ledningen av verksamheten.

Bakomliggande lagstiftning

Detta styrdokument beslutas av <Ange beslutsforum i fullständig form>, och beslutas med stöd av <Ange lagstödet i fullständig form> .

Uppföljning och uppdatering

<Ange Ansvarig enhet> ansvarar för uppföljning och uppdatering av detta styrdokument.

Vid en allvarlig händelse inom kommunen kan respektive chef, oaktat om högre nivåns krisledningsfunktion är i funktion fatta beslut om att aktivera sin egen krisledning.

Att notera är att de krisledningar som beskrivs i denna plan inte är avsedda att utnyttjas i sådan krishantering som kan anses ingå i normalt chefsansvar, t ex arbetsmiljöfrågor och hantering av anställdas personliga problem, missbruksfrågor, mobbing mm.

6.1 Upstartsmanualer

En kris är per definition en situation som kommer att innebära stor press och stress för den berörda krisledningspersonalen. Detta gäller i synnerhet i krisens inledning innan situationen och omfattningen har klarnat. För att underlätta och säkerställa uppstarten av krisledningsarbetet ska det finnas manualer för detta. Dessa fastställs av kommundirektören.

6.2 När krisen är över

Beslut om att avveckla en krisledning och återgå till normal verksamhet fattas i princip av samma chef som beordrat uppstarten av densamma. För krisledningsnämnden kan detta beslut också fattas av kommunfullmäktige. Vid ett sådant beslut är det av stor betydelse att det inte uppstår oklarheter i ansvarsfrågor om vad som är genomfört och vad som återstår att göra. Avvecklingen ska därför ske genom en överlämning av uppgifter från krisledning till de ordinarie verksamheterna.

Krisledningens verksamhet, åtgärder och händelselopp ska dokumenteras och redovisas.

Bakomliggande lagstiftning

Detta styrdokument beslutas av <Ange beslutsforum i fullständig form>, och beslutas med stöd av <Ange lagstödet i fullständig form> .

Uppföljning och uppdatering

<Ange Ansvarig enhet> ansvarar för uppföljning och uppdatering av detta styrdokument.